

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.I.20.512/2015/7.szám

A Kúria dr. Rola Jolán ügyvéd által képviselt neve felperesnek dr. Stern Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen tartási szerződés megszüntetése iránt a Csongrádi Járásbíróságon 2.P.20.254/2013. szám alatt megindított perében a Szegedi Törvényszék 4.Pf.21.887/2014/2. számú jogerős ítélete ellen a felperes 20. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Szegedi Törvényszék 4.Pf.21.887/2014/2. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint eltartott és az alperes mint eltartó 2006. november 24-én tartási szerződést kötöttek, amelyben az eltartó vállalta a felperes tartását, ápolását, gondozását, halála esetén illő módon való eltemettetését. A felperes ellenszolgáltatásként a perbeli ingatlantulajdonát az alperes tulajdonába adta, haszonélvezeti jogának kikötése és a tartási jog bejegyzése mellett.

Az alperes a szerződésben foglaltaknak 2012. július 25. napjáig a felperes igényei szerint eleget tett. Ekkor a viszonyuk megromlott, a felperes az alperes szolgáltatásait visszautasította. A felperes nagyothalló, hosszú és rövid távú memóriazavarban szenved, gondolkodása egyszerű, intellektusa a normálnál alacsonyabb, az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége nagymértékben csökkent már a szerződéskötés időpontjában is. A felperes 2002. január 1-jétől 69.725 forint/hó, 2013. január 1-jétől 74.590 forint/hó nyugdíjban részesült, 2014. január 1-jétől havi nyugdíjának összege 76.385 forint.

A felperes keresetében a tartási szerződés megszüntetését kérte, ellenezte annak életjáradéki szerződéssé történő átalakítását. Hivatkozása szerint az alperes szerződésszegő magatartása folytán a természetben való tartás lehetetlenné vált.

Az alperes ellenkérelmében a tartási szerződés életjáradéki szerződéssé való átalakítását kérte, havi 30.000 forint életjáradék megfizetését vállalta. Kiemelte, hogy a tartási szerződésben foglaltaknak a felperes által igényelt módon eleget tett, szerződésszegést nem követett el.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a peres felek között 2006. november 24-én létrejött tartási szerződést 2012. július 1. napjától kezdődően életjáradéki szerződéssé alakította át; megállapította, hogy az alperes által a felperes részére fizetendő életjáradék összege havi 30.000 forint, amelyet az alperes minden hónap 10. napjáig köteles a felperes részére megfizetni. A 2012. július 1. napjától 2014. június 30. napjáig keletkezett 720.000 forint hátralékos életjáradék megfizetésére az alperesnek 10 havi részletfizetést engedélyezett akként, hogy az első részlet 2014. szeptember 10. napjáig esedékes, míg a további részleteket a folyamatos járadék megfizetésével egyidejűleg köteles az alperes a felperes részére megfizetni azzal, hogy bármely hátralékos részlet elmulasztása esetén az egész tartozás egy összegben esedékessé válik. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Indokolása szerint a peres felek nyilatkozatával egyezően a kapcsolatuk 2012 nyarára oly mértékben elmérgesedett, hogy a természetben való tartás lehetetlenné vált. A peradatok alapján nem látta megállapíthatónak, hogy a felperes személyes gondoskodásra szorulna, önmaga ellátására ne lenne képes. A beszerzett orvosszakértői véleményből megállapíthatóan a felperes belátási képessége - gondnokság alá helyezése nélkül is - korlátozott, azonban a felperes fizikailag korának megfelelő állapotban van, maga sem állította, hogy a személye körüli teendőket ne tudná ellátni, tehát a mindennapi életvitelével kapcsolatos tevékenységek ellátására egyedül is képes. A bizonyítékok köréből kizárta T. Z.-né tanú vallomását, utalva arra, hogy a tanú a felperessel való újabb tartási szerződés megkötésében érdekelt, így vallomása nem tekinthető elfogulatlanoknak. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a tartási szerződés megszüntetése esetén a felperes jelentős összegű ellenérték megfizetésére lenne köteles, amely nem szolgálja az érdekeit.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét lényegében annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán kifejtettek szerint a szerződésszerű

teljesítés alapos indok nélküli visszautasításával a jogosult nem teremthet egyoldalúan alapot a szerződés megszüntetésére, saját felróható magatartására ugyanis előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat [Ptk. 4.§ (4) bek.]. A 73 éves felperesnek nincs egészségi problémája, amely miatt olyan mértékű ápolásra és gondozásra szorulna, ami a természetbeni tartását szükségessé tenné. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy az adott esetben a tartási szerződés célja annak életjáradéki szerződéssé történő átalakítással is elérhető. Kiemelte, hogy az életjáradék összegének meghatározásakor az elsőfokú bíróság - tekintettel arra, hogy a felperes jövőbeni gondozását házi gondozói szolgálat igénybevételével kívánja megoldani - figyelembe vette a szociális intézményi térítési díjakat is, így a megítélt járadék összege a felperes nyugdíjával együtt elegendő a felperes igényeihez igazodó kiadások fedezésére.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének keresete szerinti megváltoztatását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével meghozott, a Pp. 206.§ (1) bekezdésében foglaltak megsértésével megállapított tényállásra alapított döntése sérti a Ptk. 589.§ (2) bekezdésében foglaltakat, amely szerint ha a szerződés célja életjáradéki szerződéssé történő átalakítással nem valósítható meg, a tartási szerződést meg kell szüntetni. Kifogásolta: Az eljáró bíróságok nem vizsgálták kellő alapossággal, hogy a kora és egészségi állapota mennyiben teszi lehetővé a tartási szerződés életjáradéki szerződéssé történő átalakítását. Iratellenesen téves tényállást állapítottak meg, figyelmen kívül hagyták a 2013. augusztus 9-ei igazságügyi pszichiátriai szakértői véleményt, és abból téves jogi következtetésre jutottak. Hangsúlyozta, hogy állandó felügyeletet igényel, önálló életvitelre és ügyei intézésére alkalmatlan. A jogerős ítéletet a bírói gyakorlattal is ellentétesnek tartotta, mert a BH 1977.24. szám alatt közzétett eseti döntése szerint, ha a tartásra jogosult utóbb szociális otthonba kerül, a tartási szerződés már nem tudja betölteni eredeti célját és rendeltetését, életjáradéki szerződéssé való átalakítás esetén sem, ezért a tartási szerződés megszüntetésének van helye.

Hivatkozott végül arra, hogy az alperes fizetési kötelezettségének sem tesz eleget, mindösszesen 200.000 forintot helyezett ügyvédi letétbe. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperesnek 10 havi részletekben való teljesítést engedélyezett.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdésének és a Pp. 275.§ (3) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási jogszabálysértés.

A felperesnek a támadott jogerős ítélettel szembeni érvelése azon alapul, hogy az eljáró bíróságok eljárási szabályt sértettek [Pp. 206.§ (1) bek.], mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével, a részben iratellenesen megállapított tényállásra alapított döntésük jogszabálysértő.

A Kúria a felperes érvelését nem találta alaposnak. Az adott esetben őt terhelte annak minden kétséget kizáró bizonyítása [Pp. 164.§ (1) bek.], hogy az alperes szerződésszegő magatartása folytán a természetben való tartás lehetetlenné vált [Ptk. 589.§ (2) bek.]. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá a felperes erre vonatkozó állítását, következésképpen a másodfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a tartási szerződésben vállalt kötelezettségeinek eleget tett. Kétségtelenül megállapítható, hogy a felek között a szívélyes kapcsolat, a bizalom helyrehozhatatlanul megromlott, a természetbeni tartás emiatt meghiúsult, lehetetlenné vált.

Az eljáró bíróságok körültekintően vizsgálták, hogy az eltartott kora és egészségi állapota nem teszi-e lehetetlenné a szerződés eredeti célját és rendeltetését, ha a bíróság döntése nyomán a jogosult elveszíti a személyes gondoskodás lehetőségét.

A kialakult bírói gyakorlat szerint abban az esetben, ha a perben olyan adat merül fel, hogy a jogosult a jövőben a saját tartásáról nem egy újabb tartási szerződéssel kíván gondoskodni, hanem fizetett gondozót vesz igénybe, a szerződés célja és rendeltetése annak életjáradéki szerződésre való módosításával biztosítható (BH 1995.712.). A felperes arra nem hivatkozott, hogy szociális otthonba kíván költözni, jövőbeni bizonytalan körülményre pedig ítéletet alapítani nem lehet. Az általa hivatkozott eseti döntés eltérő tényállása miatt - nemcsak az eltartott körüli személyes gondoskodás, hanem a földjeinek megművelése is hangsúlyos eleme volt a szerződésnek, s az eltartott ténylegesen szociális otthonba költözött - nem irányadó a jelen ügy elbírálására.

Az a körülmény pedig, hogy a felperes állítása szerint az alperes a jogerős ítélet óta nem tett eleget fizetési kötelezettségének, nem a jogerős ítélet felülvizsgálata körében bírálendő el, a felperes jogosult végrehajtási eljárást kezdeményezni a hátralékos összeg behajtása iránt az alperessel mint adóssal szemben.

A Kúria hangsúlyozza a tartási szerződésnek életjáradéki

szerződéssé való módosítása azért kedvező megoldás, mert a tartást - annak ellenértékét - tovább biztosítja, közömbösítve a megromlott viszonyt, a felek közötti kölcsönös bizalom elmúlását.

Helytállóan jutottak az eljárás bíróságok arra a következtetésre, hogy a tartási szerződés megszüntetésére - megfelelő elszámolás mellett - csak abban az esetben kerülhet sor, ha az életjáradéki szerződéssé történő átalakítás a felek érdekeivel ellentétes, vagy annak teljesítésére az eltartó nem képes.

A felperest terhelte annak bizonyítása is [Pp. 3.§ (3) bek., 164.§ (1) bek.], hogy a szerződés célja életjáradéki szerződéssé történő átalakítással nem biztosítható. Nem hagyható figyelmen kívül a mérlegelés körébe vont adatok értékelésénél a felperes személyes nyilatkozata, amely szerint a háztartását teljesen egyedül vezeti, azt pedig, hogy ne tudna magáról gondoskodni, a felperes maga sem állította. A nem vitás tényállás szerint a felperes az ebédjéért rendszeresen eljár a Tulipán Ételbárba, rendszeresen közlekedik kerékpárral is, a betegsége nem olyan jellegű, amely miatt állandó gondozásra, ápolásra szorulna.

Az adott ügyben a bíróság olyan összegű életjáradékot állapított meg, amely fedezetet nyújt az eltartott elképzeléseinek megfelelő ellátásra, házi gondozói szolgálat igénybevételeivel. Az életjáradék összegét azonban a felperes maga sem tette vitássá. A Kúria kiemeli továbbá, hogy a felperes a fellebbezésében nem kifogásolta az alperesnek nyújtott részletfizetés kedvezményét, ezért a felülvizsgálati eljárásnak nem lehetett tárgya a részletfizetésre vonatkozó rendelkezés vizsgálata.

A Kúria mindezek alapján a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértés hiányában - hatályában fenntartotta a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján.

A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. január 13.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Gábor s.k. bíró